

21 Μαρτίου, 1996

[ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΙΤΗΣΗ ΤΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΚΟΜΝΗΝΟΥ,
ΕΝΑΓΟΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΚΑΘ' ΟΥ Η ΑΙΤΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΓΩΓΗ 2898/88
ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ,

ΓΙΑ ΑΔΕΙΑ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΕΝΤΑΛΜΑ ΑΚΥΡΩΤΙΚΟ
(CERTIORARI), Ή/ΚΑΙ ΕΝΤΑΛΜΑΤΟΣ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗΣ
(WRIT OF PROHIBITION)

ΚΑΙ

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΗ/ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΤΟΥ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟΥ
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ ΗΜΕΡ. 26/6/92 ΣΕ ΑΙΤΗΣΗ
ΦΥΛΑΚΙΣΤΗΡΙΟΥ ΣΤΗΝ ΑΓΩΓΗ 2898/88

ΚΑΙ

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 155, ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 4,
ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΜΕΤΑΞΥ:

ΜΙΧΑΗΛ ΚΟΜΝΗΝΟΥ,

Αιτητή,

v.

ΛΑΪΚΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΛΙΜΙΤΕΔ,

Καθ' ων η Αίτηση.

(Αίτηση Αρ. 160/93)

Προνομιακά εντάλματα — Certiorari — Ένταλμα φυλάκισης — Ηθελιμέ-
νη παράλειψη συμμόρφωσης προς ένταλμα πληρωμής εξ αποφάσεως
οφειλής με μηνιαίες δόσεις — Έκδοση φυλακιστηρίου δυνάμει του
Άρθρου 82 του περί Πολιτικής Δικονομίας Νόμου Κεφ. 6, δεν αντιβαί-
νει προς τις πρόνοιες του Αρθρου 1 του Τέταρτου Πρωτοκόλλου της
Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιω-

5

μάτων και Θεμελιωδών Ελευθεριών και το Άρθρο 5(1)(β) της Σύμβασης.

5 Ο αιτητής, αφού συμφώνησε να πληρώνει ΑΚ 130 το μήνα για εξόφληση εξ αποφάσεως χρέους του, παρέλειψε να πληρώσει. Ο εξ αποφάσεως πιστωτής, καταχώρισε αίτηση για φυλάκιση, στην εκκρόαση της οποίας δεν εμφανίστηκε, με αποτέλεσμα να εκδοθεί ένταλμα φυλάκισής του.

10 Για ακύρωση του φυλακιστηρίου ο αιτητής ζήτησε άδεια να καταχωρίσει αίτηση για έκδοση προνομακού εντάλματος certiorari. Ο συνήγορος του, εισηγήθηκε ότι οι πρόνοιες του Άρθρου 82 του περί Πολιτικής Δικονομίας Νόμου Κεφ. 6 αντίκεινται προς τις πρόνοιες του Άρθρου 1 του Τέταρτου Πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών και το Άρθρο 5(1)(β) της Σύμβασης και ότι εν όψει των

15 προνοιών του Άρθρου 169(3) του Συντάγματος το Δικαστήριο με τη διαταγή του να φυλακιστεί ο αιτητής, διέπραξε νομικό λάθος.

20 *Αποφασίστηκε ότι:*

(1) Οι πρόνοιες του Άρθρου 1 του Τέταρτου Πρωτοκόλλου δεν εφαρμόζονται όταν ο οφειλέτης σκόπιμα ή από αμέλεια δε συμμορφώνεται προς διάταγμα Δικαστηρίου για την πληρωμή του

25 εξ αποφάσεως χρέους του με μηνιαίες δόσεις, γιατί η μη συμμόρφωσή του στο διάταγμα έχει παύσει να έχει σχέση με τη συμβατική υποχρέωση που είχε αρχικά αναλάβει.

(2) Ο αιτητής, ουδέποτε μετά την έκδοση του διατάγματος πληρωμής του εξ αποφάσεως χρέους του με μηνιαίες δόσεις ζήτησε απαλλαγή ή ελάττωση της υποχρέωσής του επειδή κατέστη ανίκανος και συνεπώς σκόπιμα αρνήθηκε την εκπλήρωσή της.

35 *Η αίτηση απορρίφθηκε, με έξοδα.*

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Kaytani v. Makris 3 R.S.C.C. 143,

40 *X. v. Federal Republic of Germany, Yearbook of the European Commission and European Court of Human Rights, 1971 p. 692:*

Αίτηση.

Αίτηση για άδεια για υποβολή αίτησης με σκοπό την έκδοση προνομιακών διαταγμάτων certiorari και prohibition σε σχέση με την υπόθεση του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας (Λιάτσος, Ε.Δ.) 5 ημερομηνίας 26.6.92 στην Αγωγή υπ. αρ. 2898/88.

Χρ. Κληρίδης, για τον Αιτητή.

Ν. Παπαευσταθίου, για τους Καθ' ων η αίτηση. 10

Cur. adv. vult.

ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, Δ.: Ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Ενώ στην υπ' αριθμό 122/93 Αίτηση με την οποία ο αιτητής ζήτησε την 15 έκδοση άδειας καταχώρισης αίτησης για "Certiorari" και "Writ of Prohibition" για τα οποία δόθηκε άδεια, με την αίτησή του αυτή ζητά όπως το Ανώτατο Δικαστήριο εκδώσει "ένταλμα ή και διάταγμα ακυρωτικό (Certiorari)" για τη μεταφορά και υποβολή στο Ανώτατο Δικαστήριο για σκοπό ακύρωσης (to quash) της απόφασης ή και του 20 διατάγματος του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας ημερομηνίας 26/6/1992 σε αίτηση φυλακιστηρίου στην Αγωγή Αρ. 2898/88 που εκδόθηκε από Επαρχιακό Δικαστή.

Τα γεγονότα που οδήγησαν στην υποβολή της αίτησης αυτής 25 έχουν σε συντομία:-

Εναντίον του αιτητή εξεδόθη απόφαση από το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας στην Αγωγή Αρ. 2898/88 για το ποσό των £2.131,27 με τόκο και έξοδα. Για λόγους που δε φαίνονται στο φάκελο της υπόθεσης η εκτέλεση της απόφασης του Δικαστηρίου δεν κατέστη δυνατή και ως αποτέλεσμα οι ενάγοντες με αίτησή τους ζήτησαν την πληρωμή του πιο πάνω εξ αποφάσεως χρέους του αιτητή με μηνιαίες δόσεις δυνάμει του Άρθρου 86 του περί Πολιτικής Δικονομίας Νόμου Κεφ. 6 το οποίο προνοεί ότι κατόπιν αίτησης ο εκδικαστικός απόφασης οφειλέτης μπορεί να εξεταστεί ως προς την ικανότητά του να πληρώσει το εξ αποφάσεως χρέος του, και το Δικαστήριο αν θεωρήσει τούτο σκόπιμο μετά από έρευνα προς την ικανότητα του εξ αποφάσεως οφειλέτου μπορεί να διατάξει όπως το εξ αποφάσεως χρέος πληρωθεί με δόσεις. 40

Στις 15/1/1990 που ήταν ορισμένη η αίτηση των εναγόντων ο αιτητής παρουσιάστηκε στο Δικαστήριο και δήλωσε πως ήταν σε θέση να πληρώσει το οφειλόμενο χρέος του με μηνιαίες δόσεις εκ £130.-

από 1/3/1989. Επομένως η έρευνα από το Δικαστήριο όσον αφο-
 ρούσε την ικανότητα του αιτητή να πληρώσει το χρέος του με δόσεις
 δεν κατέστη αναγκαία και σαν αποτέλεσμα το Δικαστήριο εξέδωσε
 5 και τα έξοδα δια μηνιαίων δόσεων εκ £130,- μέχρι τελείας εξοφλή-
 σεως” (βλέπε Τεκμήριο Ε στην παρούσα αίτηση).

Ο αιτητής δε συμμορφώθηκε με τη διαταγή του Δικαστηρίου και
 οι ενάγοντες καταχώρισαν αίτηση για τη φυλάκιση του δυνάμει των
 10 προνοιών του Άρθρου 82 του περί Πολιτικής Δικονομίας Νόμου,
 Κεφ. 6.

Η αίτηση για την έκδοση διατάγματος για φυλάκιση επιδόθηκε
 στον αιτητή αλλά όμως δεν εμφανίσθηκε στο Δικαστήριο την ημέρα
 15 που είχε ορισθεί η ακρόαση της αίτησης και το Δικαστήριο προχώρι-
 ρησε στην έκδοση διαταγής για τη φυλάκισή του εκτός αν εντός ενός
 μηνός πλήρωνε τις καθυστερημένες δόσεις του.

Το Άρθρο 82 του Κεφ. 6, το επίσημο κείμενο του οποίου μέχρι
 20 σήμερα είναι στην αγγλική, προνοεί:-

“82. Where upon any investigation by the Court respecting the
 ability of a judgment debtor to pay the amount due under a
 judgment or order it appears to the Court that the creditor has been
 25 unable to obtain satisfaction of his judgment by the sale of the
 debtor’s property or by attachment of property in the hands of
 some third party; and

(a) that the debtor then has or since the making of the judgment
 30 or order has had sufficient means to pay the money directed
 to be paid by him or some part thereof which still remains
 unpaid, and that he refuses or neglects to pay it according to
 the judgment or order; or

(b) that he has made or suffered to be made any gift, delivery, or
 35 transfer of any property, or charged, removed or concealed
 any property and has thereby prevented the creditor from
 obtaining payment of the judgment debt or any part thereof,

40 the Court may on the application of the creditor commit the debtor
 to prison for any term not exceeding twelve months, or until the
 payment of the sum due, subject to the provisions hereinafter
 contained; but may at any subsequent time order his release on the
 request of the creditor.”

Το Άρθρο αυτό έχει μεταφραστεί από την Υπηρεσία Αναθεωρήσεως και Ενοποιήσεως της Κυπριακής Νομοθεσίας ως εξής:-

“82. Οσάκις, κατόπιν εξετάσεως υπό του Δικαστηρίου περί της ικανότητας του εκ δικαστικής αποφάσεως οφειλέτου χρέους να πληρώση το δυνάμει της δικαστικής αποφάσεως ή του διατάγματος οφειλόμενον ποσόν, φανή εις το Δικαστήριον ότι ο πιστωτής δεν ηδυνήθη να επιτύχη ικανοποίησιν της υπέρ αυτού δικαστικής αποφάσεως δια πωλήσεως της ιδιοκτησίας του οφειλέτου χρέους ή δια κατασχέσεως ιδιοκτησίας εις χείρας τρίτου. και

(α) ότι ο οφειλέτης χρέους έχει τότε ή έσχε μετά την έκδοσιν της δικαστικής αποφάσεως ή του διατάγματος επαρκείς πόρους δια να πληρώση τα χρήματα άτινα διετάχθη να πληρώση, ή μέρος αυτών όπερ παραμένει εισέτι απλήρωτον, και ότι ούτος αρνείται ή αμελεί να πληρώση ταύτα συμφώνως προς την δικαστικήν απόφασιν ή το διάταγμα. ή

(β) ότι έκαμεν ή ηνέχθη να γίνη οιαδήποτε δωρεά, παράδοσις ή μεταβίβασις ιδιοκτησίας, ή επεβάρυνεν, απεμάκρυνεν ή απέκρυψεν ιδιοκτησίαν και ούτω παρημποδίσε τον πιστωτήν του να επιτύχη πληρωμήν του εκ δικαστικής αποφάσεως χρέους ή μέρους τούτου,

το Δικαστήριον δύναται, τη αιτήσει του πιστωτού, να φυλακίση τον οφειλέτην χρέους δια περίοδον μη υπερβαίνουσαν τους δώδεκα μήνας, ή μέχρι της πληρωμής του οφειλομένου ποσού, τηρουμένων των κατωτέρω διαλαμβανομένων διατάξεων. δύναται, όμως, καθ’ οιονδήποτε μεταγενέστερον χρόνον, να διατάξη την απόλυσίν του, τη αιτήσει του πιστωτού.”

Είναι η εισήγησις του δικηγόρου του αιτητή ότι οι πρόνοιες του Άρθρου 82 του Κεφ. 6 αντίκεινται στις πρόνοιες του Άρθρου 1 του Τέταρτου Πρωτόκολλου της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (το Πρωτόκολλο) και του Άρθρου 5(1)(β) της Σύμβασης, και ότι εν όψει των προνοιών του Άρθρου 169(3) του Συντάγματος το οποίο λέγει ότι:-

“Συνθήκαι, συμβάσεις και συμφωνίαι συνομολογούμεναι συμφώνως ταις ειρημέναις διατάξεσι του παρόντος Άρθρου έχουσιν από της δημοσιεύσεως αυτών εις την επίσημον εφημερίδα της Δημοκρατίας πύξημένην ισχύν έναντι οιουδήποτε ημεδαπού νόμου, ...”

- το Δικαστήριο με τη διαταγή του να φυλακισθεί ο αιτητής διέπραξε νομικό λάθος το οποίο καθιστά άκυρο το διάταγμα του.

5 Η Σύμβαση έχει κυρωθεί με το Νόμο 39/62 το δε Τέταρτο Πρωτοκόλλο με το Νόμο 52/89.

Το Άρθρο 5 της Σύμβασης προνοεί:-

10 “1. Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα εις την ελευθερίαν και την ασφάλειαν. Ουδείς επιτρέπεται να στερηθή της ελευθερίας του, ειμή εις τας ακόλουθους περιπτώσεις και συμφώνως προς την νόμιμον διαδικασίαν:

15 (α)

(β) εάν υπεβλήθη εις κανονικὴν σύλληψιν ἢ κράτησιν λόγω ανυποταγῆς εις νόμιμον διαταγὴν δικαστηρίου, ἢ εις ἐγγύτησιν ἐκτελέσεως υποχρεώσεως οριζομένης ὑπὸ τοῦ νόμου.”

20 Το δε Άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου λέγει:-

“Κανένας δε θα στερείται της ελευθερίας του, απλώς και μόνο διότι αδυνατεί να εκπληρώσει συμβατική υποχρέωση.”

25 Το ερώτημα που πρέπει να απαντηθεί στην αίτηση αυτή είναι κατά πόσο οι πρόνοιες του Άρθρου 82 του Κεφ. 6 είναι αντίθετες προς τις πρόνοιες του Άρθρου 1 του Τέταρτου Πρωτοκόλλου της Σύμβασης.

30 Κατά τη γνώμη μου οι πρόνοιες του Άρθρου 1 του Τέταρτου Πρωτοκόλλου δεν εφαρμόζονται στην περίπτωση που όταν οφειλέτης σκόπιμα ή λόγω αμέλειάς του δε συμμορφώνεται σε διάταγμα δικαστηρίου για την πληρωμή του εξ αποφάσεως χρέους του με μηνιαίες δόσεις γιατί η μη συμμόρφωσή του στο διάταγμα έχει παύσει να έχει σχέση με τη συμβατική υποχρέωση που είχε αρχικά αναλάβει.

40 Στην υπόθεση *Kaytani v. Makris* που δημοσιεύτηκε στον τρίτο τόμο των αποφάσεων του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου (3 R.S.C.C.) στη σελίδα 143 αποφασίστηκε ότι θεληματική αποφυγή εξ αποφάσεως χρεώστου να πληρώσει το χρέος του σημαίνει τη μη συμμόρφωσή του προς νόμιμη διαταγή δικαστηρίου.

Στο βιβλίο του The European Convention on Human Rights ο κα-

θηγητής Francis G. Jacobs στη σελίδα 183 λέγει τα εξής αναφορικά με το Άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου:-

“Its wording show that it is conceived as an extension of the protection of liberty of the person guaranteed by Article 5 of the Convention. It limits further the conditions specified by Article 5(1) under which alone a person may be arrested or detained. In particular, it limits the scope of Article 5(1)(b), which authorizes arrest or detention for non-compliance with the lawful order of a court or in order to secure the fulfilment of any obligation prescribed by law. Under the Fourth Protocol, a person may not be arrested or detained merely on the ground of inability to pay a debt or otherwise meet a contractual obligation.

In the view of the experts who drafted the Protocol, the Article aims ‘at prohibiting, as contrary to the concept of human liberty and dignity, any deprivation of liberty for the sole reason that the individual had not the material means to fulfil his contractual obligations’.

However, the obligation must arise out of contract. The Article does not apply to obligations arising from legislation in public or private law.

Further, the Article does not apply if a debtor acts with malicious or fraudulent intent; or if a person deliberately refuses to fulfil an obligation, irrespective of his reasons therefore; or if inability to meet a commitment is due to negligence. In these circumstances, the failure to fulfil a contractual obligation may legitimately constitute a criminal offence. The object of the Article is primarily, it seems, to prohibit arrest or imprisonment for civil debt.”

Η πιο πάνω θέση που προβάλλει είναι φανερό ότι τη βασιίζει στο τι αποφασίστηκε στην υπόθεση **X. v. Federal Republic of Germany** (που είναι δημοσιευμένη στο Yearbook of the European Commission and European Court of Human Rights 1971, σελίδα 692) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Συμβουλίου της Ευρώπης. Στην υπόθεση αυτή η Επιτροπή αποφάσισε μεταξύ άλλων:-

“The Commission is, however, of the opinion that Art. 1 of Protocol No. 4, which came into force later than the Convention itself, could to some extent limit the scope of the conditions set out

5 in Art. 5 of the Convention justifying arrest and detention. The Commission has, therefore, also examined this complaint under Art. I of the said Protocol which provides that "no one shall be deprived of his liberty merely on the ground of inability to fulfil a contractual obligation". It is, however, clear from the view expressed by the Committee of Experts on their report to the Committee of Ministers explaining the draft of Protocol No. 4 that Art. I of this Protocol is "aimed at prohibiting, as contrary to the concept of human liberty and dignity, and deprivation of liberty for the sole reason that the individual had not the material means to fulfil his contractual obligations" (Doc. H (65) 16, p.9). In the minutes of a meeting of the Committee of Experts, held from 2-10 March 1962, it is further stated that deprivation of liberty is not forbidden if another factor is present in addition to the inability to fulfil a contractual obligation, e.g. if a person deliberately refuses to fulfil an obligation (Doc. DH/Exp. (62) 7).

20 Ο αιτητής ουδέποτε μεταξύ της ημέρας που δήλωσε ότι ήταν σε θέση να πληρώσει το εξ αποφάσεως χρέος του με μηνιαίες δόσεις και της ημέρας που εκδόθηκε η διαταγή για τη φυλάκιση του υπέβαλε στο Δικαστήριο αίτηση για την απαλλαγή ή την ελάττωση της υποχρέωσης που ανέλαβε για πληρωμή του χρέους του με μηνιαίες δόσεις, γιατί εν τω μεταξύ κατέστη ανίκανος να πληρώνει τη μηνιαία δόση και επομένως σκόπιμα (deliberately) αρνήθηκε να εκπληρώσει την υποχρέωσή του.

Για τους πιο πάνω λόγους η αίτηση αποτυγχάνει και απορρίπτεται με έξοδα που θα υπολογιστούν από τον Πρωτοκολλητή.

30 Η αναστολή εκτέλεσης της διαταγής του Επαρχιακού Δικαστηρίου για τη φυλάκιση του αιτητή που εκδόθηκε ακυρώνεται.

Η αίτηση απορρίπτεται με έξοδα.